

ЦСУ КИКИНДА ЗА СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ КИКИНДА
Немањина 23, К И К И Н Д А

Центар за стручно усавршавање
КИКИНДА
Број: 52/2020
Дана: 24.02.2020 год.
КИКИНДА

П РА В И Л Н И К О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

Кикинда, 2020. година

П РА В И Л Н И К О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

I – ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Правилником о безбедности и здрављу на раду (у даљем тексту: Правилник) уређују се права, обавезе и одговорности у области безбедности и заштите здравља запослених на раду и друга питања у области очувања живота и спречавања обољења запослених у вези с радом у Центру за стручно усавршавање Кикинда (у даљем тексту: ЦСУ КИКИНДА), а у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду и другим прописима у области безбедности и здравља на раду; прописима у области радних односа, здравствене заштите, здравственог и пензијског и инвалидског осигурања, хигијене рада; техничким прописима и стандардима.

Овим Правилником је регулисано:

- I – Опште одредбе
- II – Обавезе – мере заштите живота и здравља запослених на раду
 - а) Процена ризика
 - б) Посебне мере заштите здравља, лекарски прегледи запослених
 - в) Средства за рад, опасне материје, услови радне околине
- III – Организовање послова безбедности и здравља на раду
- IV – Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад
- V – Информисање/упознавање о безбедности и здрављу на раду код послодавца
- VI – Повреде на раду и обољења, прва помоћ, спасавање и евакуација
- VII – Средства и опрема личне заштите
- VIII – Права, обавезе и одговорности запослених
 - а) Руководство
 - б) Непосредни извршиоци послова
- IX – Представник запослених за безбедност и здравље на раду
- X – Надзор, обавезе према инспекцији рада
- XI – Евиденције
- XII – Завршне одредбе.

Члан 2.

Безбедност и заштита здравља запослених на раду је саставни неодвојиви део сваког радног процеса и постиже се истовременом применом савремених техничких, организационих, ергономских, здравствених, образовних, хигијенских и других мера и средстава.

Применом и спровођењем мера безбедности и заштите здравља на раду доприноси се очувању радне способности запослених, повећању продуктивности рада и очувању материјалних добара ЦСУ КИКИНДА.

Члан 3.

Право на безбедност и заштиту здравља на раду у складу са законским прописима и овим Правилником имају сви запослени за време обављања послова на које су распоређени на сваком радном месту – месту рада, у редовном и прекорременом раду.

Право на безбедност и заштиту здравља имају и друга лица у складу са Законом.

Члан 4.

Мере безбедности и заштите здравља дужни су да спроводе сви запослени, свако на свом месту рада при обављању послова и радних задатака и кретању у радном простору, у свом делокругу рада, надлежности и овлашћења.

II – ОБАВЕЗЕ – МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЗАПОСЛЕНИХ НА РАДУ

Члан 5.

Запосленом ће се обезбедити рад на радним местима и у радној околини на/у којима су спроведене прописане мере безбедности и здравља на раду и отклоњене/смањене у највећој могућој мери опасности и штетности по његову безбедност и здравље.

ЦСУ КИКИНДА ће радне процесе прилагодити телесним и психичким могућностима запосленог.

ЦСУ КИКИНДА ће предузимати све прописане, познате и признате мере за обезбеђивање заштите живота и здравља запосленог при обављању послова/радних задатака.

ЦСУ КИКИНДА се не ослобађа одговорности у вези примене и спровођења прописаних мера безбедности и заштите здравља на раду одређивањем одговорног лица или преношењем својих обавеза на друго правно или физичко лице.

Члан 6.

Превентивне мере се односе на:

- грађевинске објекте (радне и помоћне просторије);
- опрему за рад (уређаје, апарате, инсталације, и др.);
- конструкције за колективну заштиту живота и здравља запослених (климатизација, вентилација, заштита од удара ел. струје и др.) и др.;
- средства и опрему личне заштите на раду;
- оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад.

ЦСУ КИКИНДА обезбеђује и спроводи превентивне мере у складу са својом делатношћу и прописаним обавезама; пре почетка рада, у току рада, као и код сваке измене радног поступка – процеса рада, набавке и увођења нове опреме за рад (унапређивања, модернизације).

Финансијска и друга средства за спровођење мера из става 1. овог члана обезбеђује ЦСУ КИКИНДА, при чему то не сме проузроковати финансијске обавезе за запослене.

Члан 7.

Безбеднији услови рада се постижу снижавањем ризика од повређивања и обољења запослених у вези с радом, на најмању могућу меру.

ЦСУ КИКИНДА обезбеђује превентивне мере безбедности и здравља на раду, полазећи од начела:

- избегавање ризика, процени ризика који се не могу избећи и смањењу ризика на његовом извору, избором и применом савремених, пре свега техничких и организационих решења;
- организација и прилагођавање рада и радних места запосленом, пре свега у избору опреме за рад и метода рада с циљем избегавања монотоније у раду;
- замена опасних материја и метода рада безбедним или мање опасним;
- првенство спровођењу колективних мера заштите у односу на појединачне;
- одговарајуће оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад, периодичне провере оспособљености, издавање упутстава и инструкција за рад на безбедан начин.

а) Процена ризика

Члан 8.

Процена ризика се заснива на идентификацији, тј. препознавању свих опасности и штетности које су присутне или се појављују приликом обављања послова/појединих радних задатака на радном месту, у радној околини, процени вероватноће настанка повреда на раду или оштећења здравља запослених на раду и тежине последица, као и на утврђивању мера којима се отклања, смањује или прати (држи под контролом) постојећи ризик.

За све организоване послове, на радном месту у радној околини, врши се процена ризика у складу са прописима.

Члан 9.

У поступку процене ризика учествују сви запослени (у складу са пословима које обављају и овлашћењима и надлежностима) у целости поступка или у појединим његовим фазама, а нарочито у делу прикупљања предлога мера и начина отклањања или смањења постојећих опасности и штетности, односно ризика.

Запослени могу предлагати измене и допуне акта Процена ризика када при обављању радних активности препознају нове опасности и штетности које нису обухваћене поступком.

Члан 10.

На основу процене ризика, односно акта Процена ризика, а у складу са законским прописима:

- утврђују се посебни здравствени и други услови које запослени треба да испуњава за обављање одређених послова/радних места утврђених као радних места/послова с повећаним ризиком (ако се таква радна места/послови утврде) као и периодичитет контроле испуњености тих услова, ангажовањем службе медицине рада;
- врши се оспособљавање запосленог за безбедан и здрав рад при чему се запослени упознаје са свим процењеним ризицима, конкретним мерама за отклањање и/или смањење/праћење ризика, као и периодична провера оспособљености;
- утврђују се активности у вези динамике и начина спровођења потребних мера за отклањање или смањење ризика.

Члан 11.

Потпуна или делимична измена и допуна акта о процени ризика врши се:

- потпуна, у случају: колективне повреде на раду са смртним последицама;
- делимична, у делу који се односи на одређене послове/радне задатке, односно на радно место, у случају: смртне или тешке повреде на раду; појаве нове опасности или штетности при обављању послова; када мере за отклањање или смањење ризика нису дале одговарајуће резултате; ако је процена заснована на неажурним подацима; и др.
- потпуна или делимична: на основу налога инспектора рада.

Члан 12.

Запослени има право да буде упознат са резултатима процене ризика на пословима које обавља, тј. на свом радном месту.

Запослена жена за време трудноће, запослени млађи од 18 година живота и запослени са смањеном радном способношћу, у писаној форми се обавештавају о резултатима процене ризика на радним местима/пословима на које су распоређени и о мерама којима се ризици отклањају/смањују.

б) Посебне мере заштите здравља, лекарски прегледи запослених

Члан 13.

Запослени између навршене 18. и 21. године живота може да ради на пословима који могу бити ризични по његово здравље (нарочито тежак физички рад, изложен штетном зрачењу, отровима, буци, вибрацијама, и др.), само под условом да је налазом надлежног здравственог органа/службе медицине рада утврђено да такав рад није штетан по његово здравље.

Трошкове лекарског прегледа из става 1. овог члана, сноси ЦСУ КИКИНДА.

Члан 14.

Запосленој особи са инвалидитетом или запосленом са здравственим сметњама (утврђеним од стране надлежног здравственог органа/службе медицине рада) ЦСУ КИКИНДА је дужан да обезбеди обављање послова према преосталој радној способности, односно обављање одговарајућег посла.

Члан 15.

Лекарским прегледима запосленог утврђује се испуњеност посебних здравствених услова за обављање одређених послова, а у складу са законским прописима и актом Процена ризика, односно прати се здравствено стање при обављању радних активности.

Трошкове лекарских прегледа из става 1. овог члана сноси ЦСУ КИКИНДА.

Члан 16.

Лични подаци прикупљени у вези са лекарским прегледима запосленог, односно кандидата за заснивање радног односа, поверљиве су природе и под контролом су службе медицине рада, односно надлежног здравственог органа, односно ЦСУ КИКИНДА.

в) Средства за рад, опасне материје, услови радне околине

Члан 17.

Средства за рад:

- грађевински објекти намењени за радне и помоћне просторије;
 - опрема за рад (уређаји, инсталације, алати, и др.);
 - конструкције за колективну безбедност и здравље на раду (системи грејања, проветравања, заштита од удара ел. струје и др.) и друга средства,
- могу се дати на коришћење-употребу запосленом само ако су на њима примењене прописане мере безбедности и здравља на раду.

Члан 18.

Радни простор

Радне и помоћне просторије ЦЕНТРА треба да буду изграђене и одржаване тако да одговарају врсти радног процеса који се у њима обавља, односно намени и треба (образовно-васпитни процес, пратећи послови, и др.):

- да величином (површином, запремином) одговарају захтевима радног процеса и да обезбеђују довољно простора за несметан рад и кретање запослених;
- да имају што већу могућност природног проветравања и осветљења, односно да је обезбеђено одговарајуће проветравање и осветљење (осветљење радног простора и места рада треба да обезбеди добру видљивост, брзо и тачно опажање уз што мањи замор очију запослених и примерено пословима који се на одређеном месту рада обављају; не сме се дозволити засењавање места рада и/или опреме за рад, нити бљештање светлости);

- да су равних и глатких зидова и таваница, обојених светлим бојама (да се апсорбује што мање природне/вештачке светлости);
- да су равних, али не клизавих подова од одговарајућег тешко хабајућег и топлотно изолационог материјала, у складу са врстом радног процеса; да на деловима подова-пролазима/прилазима, којима се крећу запослени или имају приступа у току рада, нема никаквих препрека и/или неравнина
- да су загрејане у зимском – хладном годишњем периоду;
- да се редовно одржавају у чистом и уредном стању са свом припадајућом опремом за рад, намештајем и др., уз редовну дезинфекцију санитарних просторија и уређаја, у циљу обезбеђивања одговарајућих хигијенских услова за рад.

Члан 19.

Опрема за рад

Опрема за рад (уређаји, инсталације, алати, и др.), даје се на коришћење, односно на употребу и за рад запосленима, под условом:

- ако је усаглашена са прописаним техничким захтевима;
- ако је усаглашеност оцењена сходно прописаном поступку;
- ако је прописно означена;
- ако је прате прописане исправе о усаглашености и друга документација.

Са улутствима произвођача/испоручиоца опреме за рад, мора бити упознат запослени који рукује опремом за рад или је одржава.

Члан 20.

Опрема за рад на електрични погон мора бити обезбеђена од опасног напона додира.

Испод електро осигурача у разводним ормарима морају бити постављени натписи о потрошачима које осигуравају.

Разводни електро ормари морају се редовно чистити од прашине и нечистоће и морају увек бити закључани.

Електричне инсталације са припадајућим уређајима морају бити обезбеђене од неовлашћеног руковања, на погодан начин.

Електрични и телекомуникациони каблови не смеју се налазити на подовима, на пролазима и прилазима за запослене, као ни да висе са радних столова и сл. над пролазима за запослене (треба да буду увезани у сноп и положени на места где запослени немају приступ у редовном и уобичајеном раду и кретању у радном простору).

Електрични каблови и пнеуматска инсталација (развод) морају бити заштићени од механичких и других оштећења.

Члан 21.

При раду и коришћењу опреме за рад (уређаји, апарати, алати, и сл.) треба испоштовати и спровести одређене мере безбедности:

- пре почетка рада/коришћења опреме за рад, обавезно извршити контролу исправности опреме и средстава и радног простора (приступ месту рада, стање пролаза, прилаза и др.; уређаја, прибора за рад, са припадајућим инсталацијама, и др.);
- не користити неисправну опрему за рад и помоћна средства (технички квар, недостатак, покидано, поломљено, нестабилно, непоуздано, недостатак заштитних направа, и сл.);
- не почињати са радом ако у радном простору не постоје неопходне мере безбедности, односно ако постоји непосредна опасност по живот и здравље запослених;
- послове и радне задатке увек обављати према правилима струке и инструкцијама за безбедан рад (радна процедура), промишљено и пажљиво;
- опрему за рад користити искључиво према намени, према правилима рада;
- прикључивање ел. уређаја на ел. мрежу вршити само помоћу прописаних утикача и утичница (не увијањем крајева проводника);
- раздвајање ел. уређаја од ел. мреже вршити повлачењем за утикач (не за ел. кабл);
- не дотицати (додиривати) ел утичнице, прекидаче и сл. мокрим (влажним) рукама;
- не вешати одећу и друге предмете на делове опреме за рад, конструкције и др.;
- радно место и организацију рада на компјутеру уредити и одржавати с циљем заштите здравља запосленог (положај монитора у односу на извор светлости да нема рефлексије; удаљење монитора од очију око 60 цм; правилно седење, правити краће паузе у седењу пред екраном, организовати/самоорганизовати рад с изменом положаја тела, устати, прошетати, и др.; и др.);
- не вршити поправке опреме за рад ако се нема надлежност и овлашћење за то;
- испоштовати и друга правила за безбедан рад.

Члан 22.

ЦСУ КИКИНДА ће редовно и у исправном и функционалном стању одржавати средства за рад.

Сви послови одржавања опреме за рад и конструкција обављају се када иста није у функцији, односно када је искључена могућност повређивања запослених и лица која обављају послове одржавања.

Одржавање грађевинских објеката намењених за радне и помоћне просторије и опреме за рад у исправном стању могу вршити само стручна и овлашћена лица и то према правилима струке, одговарајућим упутствима, поузданом искуственом знању и сл.

Члан 23.

Опасне хемијске материје

Опасне хемијске материје и друге хемијске материје, за које је то обавеза, могу се дати на коришћење запосленом само ако је уз хемијску материју учињен доступним безбедносни лист на српском језику и обезбеђене све мере заштите које су њиме предвиђене.

Члан 24.

Услови радне околине

Услови радне околине у просторима у којима се обавља рад или се запослени крећу/задржавају дуже од два сата у току радног дана, треба да се одржавају у складу са прописима и стандардима, у дозвољеним оквирима-границама.

Превентивна и периодична испитивања услова радне околине односе се на:

- микроклиму (температура, влажност и брзина струјања ваздуха)
- физичке штетности (бука, вибрације, штетна зрачења)
- хемијске штетности (испарења, димови, паре, прашина)
- биолошке штетности
- осветљеност радног простора, места рада.

Превентивна испитивања услова радне околине врше се у року од шест месеци од почетка радног процеса; реконструкције уређаја за грејање, вентилацију, климатизацију, и сл.

Периодична испитивања се врше у року од три године од дана претходног испитивања.

Испитивање услова радне околине врше се у условима када су у функцији/раде сви системи грејања, вентилације, климатизације, и сл.

Испитивање микроклиме се врши у летњем и зимском периоду године (спољна температура ваздуха виша од 25° С, односно нижа од 5° С).

Члан 25.

Стручни налази

О извршеним прегледима и проверама опреме за рад, издаје се стручни налаз.

О извршеним испитивањима услова радне околине, издаје се стручни налаз, односно извештај.

III – ОРГАНИЗОВАЊЕ ПОСЛОВА БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Члан 26.

Послови безбедности и здравља на раду се организују и обављају у складу са прописаним обавезама.

ЦСУ КИКИНДА може да одреди једног или више својих запослених за обављање послова Лица за безбедност и здравље на раду (у даљем тексту: Сарадник БЗР) или да уговором ангажује овлашћени-лиценцирани привредни субјект (стручно запослено лице у њему) за послове Сарадника БЗР, који мора имати положен стручни испит о практичној оспособљености за обављање послова безбедности и здравља на раду, у складу са прописима.

О одређивању Сарадника БЗР доноси се одлука.

Члан 27.

Сарадник БЗР обавља послове у складу са законом и прописима, а нарочито:

- 1) спроводи поступак процене ризика;
- 2) врши контролу и даје савете у планирању, избору, коришћењу и одржавању средстава за рад и других средстава;
- 3) учествује у опремању и уређивању радног места у циљу обезбеђивања безбедних и здравих услова рада;
- 4) организује превентивне и периодичне прегледе и провере опреме за рад, као и периодична испитивања услова радне околине;
- 5) предлаже мере за побољшање услова рада;
- 6) редовно прати и контролише примену мера за безбедност и здравље запослених на раду;

- 7) прати стање у вези са повредама на раду и професионалним обољењима, учествује у утврђивању њихових узрока и припрема извештаје са предлозима мера за њихово отклањање;
- 8) припрема оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад у сарадњи са надлежним руководиоцем и спроводи теоријски део оспособљавања, спроводи провере и периодичне провере оспособљености за безбедан и здрав рад;
- 9) учествује у припреми упутстава за безбедан рад и контролише њихову примену;
- 10) сарађује и координира рад са службом медицине рада по свим питањима у области заштите здравља запослених на раду;
- 11) води евиденције у области безбедности и здравља на раду; и др.

Члан 28.

ЦСУ КИКИНДА је дужан да омогући Сараднику БЗР независно и самостално обављање послова у складу са законским прописима, као и приступ свим потребним подацима у области безбедности и здравља на раду.

Сарадник БЗР је непосредно одговоран директору ЦЕНТРА.

Члан 29.

Према указаној потреби, ангажоваће се Служба медицине рада за обављање послова заштите здравља запослених на раду.

IV – ОСПОСОБЉАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД

Члан 30.

Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад (у даљем тексту: оспособљавање) врши се у складу са законским прописима и актом Процена ризика и то:

- при заснивању радног односа, односно радног ангажовања;
- при премештају на друге послове;
- при увођењу новог или промени технолошког/радног процеса или опреме за рад;
- периодично (у складу са актом Процена ризика, односно законској регулативи).

Оспособљавање се врши према Програму оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад, који доноси директор ЦЕНТРА.

Члан 31.

Процесом оспособљавања запослени се упознаје са:

- свим опасностима и штетностима од повређивања и обољења које постоје или се јављају при обављању предвиђених послова и радних задатака на пословима/радним местима, са свим ризицима утврђеним актом Процена ризика;
- мерама за отклањање или смањивање опасности и штетности; мерама које су обезбеђене и спроведене и које запослени треба да испоштује, примени, предузме;
- правима, обавезама и одговорностима запослених у вези безбедности и здравља на раду и другим значајним информацијама.

Оспособљавање се прилагођава специфичностима сваког радног процеса/радног места, у односу на ризике по живот и здравље запослених и на конкретне мере за спречавање ризика.

Члан 32.

Оспособљавање се врши најприкладнијом одговарајућом изабраном методом: усмено излагање, презентација видео и аудио материјала, показивање цртежа, скица и др., достављање писаног материјала, дискусија, и др., односно комбинацијом више метода.

Члан 33.

Оспособљавање се састоји из теоријског и практичног дела.

Теоријски део оспособљавања може извршити Сарадник БЗР ЦЕНТРА.

Практични део оспособљавања врши руководиоцац запосленог.

Члан 34.

Практични део оспособљавања се састоји у показивању, упозоравању, наглашавању на безбедне поступке при раду, а нарочито на:

- обавезне елементе превентивног прегледа исправности пре почетка рада и то: опреме за рад (функционалност, заштитне направе), радног простора, путева, пролаза, и др.;
- правилну припрему за безбедан рад: припрема радног простора, машине, уређаја, и др.;
- зоне опасности и могуће ситуације (покретни или ротирајући делови опреме за рад, ел. струја; подови, газишта, стеленишта, закрченост путева и пролаза, и др.) при којима може доћи до повређивања или оштећења здравља запослених; и др.;
- конкретне мере безбедности и заштите здравља које су обезбеђене и које треба испоштовати, применити, предузети; правилан и безбедан начин рада, са правилним

редоследом радних операција, према упутству и инструкцијама за рад; наменско коришћење опреме за рад и помоћних средстава; прекид рада са неисправном опремом за рад, и др.; предузимање активности на отклањању квара или недостатка, односно обавештавање одговорног лица о неисправности; пуна сарадња и координација са осталим учесницима у послу и др.;

- поступак у случају могуће појаве изненадне опасности и штетности: предузимање одређених предвиђених мера, прекид рада, искључивање опреме за рад, удаљавање са опасног места – напуштање простора у коме прети непосредна опасност по живот и здравље запосленог, и др.;
- забране: неовлашћено обављање појединих послова/радних задатака; и др.;
- друге поступке, упозорења и инструкције који су значајни за безбедност и заштиту здравља запослених на раду.

Члан 35.

Након извршеног оспособљавања врши се провера оспособљености запосленог за безбедан и здрав рад (у даљем тексту: провера оспособљености), на најпогоднији начин: усменим испитивањем, тестирањем, дискусијом, и др. или комбинацијом више метода.

Провера теоријске и практичне оспособљености врши се на погодном месту рада.

Уколико запослени не покаже задовољавајуће резултате при провери оспособљености, процес оспособљавања и провере оспособљености се понавља у што краћем року.

Периодична провера оспособљености запосленог за безбедан и здрав рад врши се сходно законским прописима и акту Процена ризика.

V – ИНФОРМИСАЊЕ/УПОЗНАВАЊЕ О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ КОД ПОСЛОДАВЦА

Информисање, односно упознавање о безбедности и здрављу на раду код Послодавца се врши путем писаног материјала о безбедности и здравља на раду, као и Правилника о безбедности и здравља на раду, свих радно ангажованих стручних сарадника, које је ангажовао Послодавац ЦСУ КИКИНДА, а који обављају рад до узастопна 3 радна дана. Сви ангажовани стручни сарадници који рад обављају дуже од узастопна 3 радна дана, биће обучени за безбедан и здрав рад у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду.

Послодавац ће писаним путем обавестити Сарадника БЗНР о претходном ангажовању стручних сарадника који ће обављати рад дуже од узастопна 3 радна дана.

VI – ПОВРЕДЕ НА РАДУ И ОБОЉЕЊА, ПРВА ПОМОЋ, СПАСАВАЊЕ И ЕВАКУАЦИЈА

Члан 36.

Повреда на раду је повреда која је проузрокована непосредним и краткотрајним механичким или хемијским дејством, наглим променама положаја тела, његовим изненадним оптерећењем или другим неочекиваним променама физиолошког стања људског организма, под условом да је у вези са обављањем посла, односно то је свака повреда, обољење или смрт настала као последица несреће на послу, односно као последица сваког неочекиваног или непланираног догађаја, укључујући и акт насиља који је настао услед рада или је повезан с радом и који је довео до повреде, обољења или смрти запосленог-осигураника која је наступила одмах или у периоду од 12 месеци од дана настанка повреде на раду.

Повредом на раду сматра се повреда која се десила:

- при обављању послова и радних задатака у редовном или прековременом радном времену;
- на редовном путу од места становања (стан, кућа) до места рада и у обрнутом смеру;
- на службеном путу;
- услед насиља на послу;
- на организованим радно-спортским такмичењима на којима учествује ЦСУ КИКИНДА.

Члан 37.

Запослени-повређени је дужан да одмах обавести руководиоца о повреди на раду (без обзира где се десила), како би ЦСУ КИКИНДА извршио законску обавезу у вези с тим, односно благовремено издала Извештај о повреди на раду („повредну листу“), у 5 примерака.

Уколико повређени није у могућности да изврши ово обавештавање, то може учинити било која особа која је упозната са догађајем (колеге, чланови његове уже или шире породице, комшије, познаници и др.).

Члан 38.

Одмах, а најкасније у року од 24 сата од настанка, ЦСУ КИКИНДА усмено и у писаној форми треба да пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње послове сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, повреду на раду због које запослени није способан за рад више од три узастопна радна дана, као и опасну појаву која би могла угрозити запослене.

У року од три узастопна радна дана од сазнања, треба пријавити надлежној инспекцији рада професионално обољење запосленог.

Надлежност институција из става 1. и 2. овог члана је према месту настанка повреде на раду/обољења запосленог (месна надлежност).

Члан 39.

Извештај о повреди на раду израђује Сарадник БЗР или друго надлежно лице, а потписује одговорно овлашћено лице и оверава печатом.

Одмах, а најкасније у року од 24 сата, урађен Извештај о повреди на раду у пет примерака, доставља се лекару у здравственој установи који је први извршио преглед повређеног, који уноси потребне податке, оверава и одмах га враћа, након чега се свих пет примерака, доставља матичној Филијали Републичког фонда за здравствено осигурање у којој је повређени осигураник, која оверава и задржава један примерак, а четири одмах враћа.

Након завршене процедуре, по један примерак Извештаја о повреди на раду се:

- доставља повређеном на погодан начин уз потпис о пријему истог;
- доставља Републичком фонду ПИО;
- доставља Управи за безбедност и здравље на раду;
- на погодан и поуздан начин трајно чува у ЦЕНТРУ.

Члан 40.

ЦСУ КИКИНДА није одговоран за повреду на раду која настане на месту и условима који су изван њене непосредне контроле, за повреду на раду која настане због неуобичајених и непредвидивих околности или због изузетних догађаја чије се последице нису могле никако избећи.

Члан 41.

Повређеном или нагло оболелом, обезбедиће се пружање прве помоћи на лицу места, односно на најближем безбедном месту, без обзира на узрок повреде или болести.

Сви запослени који се затекну на месту или у близини повреде или наглог обољевања запосленог, дужни су да у складу са својим знањима и способностима, по потреби помогну у збрињавању повређеног/оболелог, односно у спасавању и евакуацији (пренос повређеног на погодан место, раскривање путева и пролаза за транспорт и евакуацију, припрема места за пружање прве помоћи, указивање прве помоћи, позивање службе хитне помоћи, других служби или одговорних лица, доношење санитетског материјала и средстава, и др.).

Члан 42.

Сви запослени треба да буду упознати са: теоријским основама пружања прве помоћи, именима запослених који су оспособљени за практично пружање прве помоћи и местом где се налази ормарић прве помоћи.

Одређен број запослених и руководиоци треба да буду оспособљени за практично пружање прве помоћи.

Члан 43.

У случају повреде, изненадне болести или опасности по безбедност и здравље запослених, руководилац/директор је дужан да организује пружање прве помоћи, односно спасавање и евакуацију из угроженог подручја; обезбеди потребне контакте са одговарајућим службама: хитне помоћи, полиције, противпожарне заштите и др.; у случају потребе, организује превоз повређеног или оболелог до најближе здравствене установе.

Члан 44.

ЦСУ КИКИНДА обезбеђује потребан број ормарића прве помоћи (постављених на погодним и лако приступачним местима) снабдених санитетским материјалом и средствима за пружање прве помоћи.

VII – СРЕДСТВА И ОПРЕМА ЛИЧНЕ ЗАШТИТЕ НА РАДУ

Члан 45.

Када се опасности и штетности при обављању послова не могу отклонити применом других мера, као што су механичке и друге повреде, обезбедиће се и дати запосленом на употребу одговарајућа средства и опрема личне заштите на раду (у даљем тексту: средства личне заштите).

Члан 46.

Средство личне заштите може се дати на коришћење запосленом, под условом:

- ако је усаглашено са прописаним техничким захтевима;
- ако је усаглашеност оцењена сходно прописаном поступку;
- ако је прописно означено;
- ако га прате прописане исправе о усаглашености и друга документација.

Са упутствима произвођача/испоручиоца средства личне заштите, треба да буду упознат запослени који га користи.

Члан 47.

Средства личне заштите се обезбеђују и дају на употребу запосленом који би при одређеним радним активностима био изложен појединим опасностима и штетностима.

Средства личне заштите која запослени треба се користе при обављању одређених послова/радних активности утврђују се актом Процена ризика или на други одговарајући начин.

Евиденција о задуживању запослених одговарајућим средствима личне заштите, водиће се на одговарајући начин с потписом запосленг да их је преузео на коришћење.

Члан 48.

Средства личне заштите треба да буду израђена од квалитетних и што је могуће више природних материјала, да су лагана, да не иритирају кожу, да су што прикладнија за коришћење, ношење (анатомски облик, без сметњи у раду и др.), да се лако и једноставно одржавају у уредном и чистом стању и да су израђена према стандардима, са декларацијом о усаглашености и знаком.

Одржавање и контрола исправности средстава личне заштите или њихових делова, врши се у складу са упутством произвођача/испоручиоца.

Члан 49.

Запослени је дужан да наменски користи задужена средства личне заштите увек при обављању послова/радних задатака при којима се јављају одређене опасности/штетности и пре сваког коришћења треба да провери њихову исправност.

Запослени је дужан да средства личне заштите чува и одржава у уредном стању.

Уколико се средство личне заштите похаба, поцела, покида и сл. без кривице запосленог пре истека предвиђеног оријентационог рока трајања, запосленом се даје ново средство личне заштите са истим роком трајања, а неупотребљиво се уништава на погодан начин.

VIII – ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ЗАПОСЛЕНИХ

Члан 50.

Запослени има право да рад обавља у условима у којима су спроведене прописане мере заштите живота и здравља запослених на раду.

Запослени има обавезу да:

- 1) на рад долази одморан, без утицаја алкохола, других средстава зависности или лекова који смањују оптималну моћ запажања и рационалног расуђивања и брзину реакције на изненадне појаве у радном простору;
- 2) рад и кретање у радном простору обавља промишљено и пажљиво;
- 3) рад обавља по правилима струке, према датим упутствима, инструкцијама, обавештењима и др.;
- 4) поштује, примењује и спроводи одговарајуће мере безбедности и заштите свог живота и здравља на раду, као и живота и здравља других запослених и лица у окружењу.

Запослени има и друга права и обавезе у складу са прописима и овим Правилником.

Запослени је одговоран у оквиру својих послова и радних задатака, у складу са надлежностима и овлашћењима.

а) Руководство

Члан 51.

Директор има право и обавезу да:

- 1) обезбеди услове за рад и организацију рада којима се осигурава безбедност и заштита здравља свих запослених на раду и да обезбеди потребна финансијска средства за спровођење прописаних мера;
- 2) организује послове безбедности и здравља на раду у складу са законским прописима и интерним актима и да писаним актом одреди Сарадника БЗР;
- 3) Сараднику БЗР омогући потребне услове за несметан рад, као и приступ свим потребним подацима, документацији, информацијама, и др.;
- 4) контролише извршење обавеза одговорних лица у вези организовања и спровођења прописаних и предвиђених мера;
- 5) покрене одговарајући поступак за утврђивање одговорности у случају непоштовања и/или неспровођења предвиђених мера од стране одговорних лица и запослених;
- 6) буде упознат са стањем безбедности и заштите здравља запослених на раду и са налазима надлежне инспекције рада и других органа, као и да предузме потребне мере за отклањање недостатака или неправилности;
- 7) изврши и друге послове у складу са законским прописима и интерним актима.

Члан 52.

Директор/руководилац (овлашћено лице), је дужан да одмах обавести надлежну инспекцију рада у случају када сматра да је одбијање рада од стране запосленог неоправдано.

За неизвршавање својих обавеза руководиоци су одговорни у складу са законским прописима (прекршајно и кривично) и интерним актима.

Члан 53.

Одговорни руководилац у свом делокругу надлежности и овлашћења, има право и обавезу да:

- 1) предузме одговарајуће мере за отклањање недостатака или неправилности на средствима за рад и у радној околини који угрожавају безбедност и здравље запослених, а о којима је обавештен од стране запослених или их је сам уочио;
- 2) учествује у избору опреме за рад и других средстава при набавци истих; инструира запослене/организује обуку за рад са новом опремом;
- 3) учествује у изради потребних писаних упутства за безбедан рад, обавештења, и др.;
- 4) врши практично оспособљавање запослених за безбедан рад, учествује у провери оспособљености, даје потребне додатне инструкције запосленима;
- 5) забрани рад на пословима или у радној околини, односно нареди прекид радова у условима наступања непосредне опасности по запослене;
- 6) забрани рад запосленом који:
 - не примењује предвиђене или не поштује спроведене мере;
 - не обавља рад на предвиђен безбедан начин;
 - обавља послове или рукује опремом за рад за које није надлежан;
 - је под утицајем алкохола или других средстава зависности;
 - и у другим предвиђеним случајевима;
- 7) непосредно учествује и сарађује у проналажењу техничких и других решења у циљу спречавања повреда на раду и обољења запослених;
- 8) буде упознат са налазима надлежне инспекције рада, као и са стручним налазима о прегледу и провери опреме за рад и о испитивањима услова радне околине и да у вези са тим предузме неопходне мере;
- 9) распореди запосленог на самостално обављање послова који је оспособљен за безбедан и здрав рад и који испуњава и друге услове;
- 10) организује и/или учествује у пружању прве помоћи, спасавању и евакуацији у случају повреде на раду, обољења или опасности по запослене;
- 11) иницира покретање одговарајућег поступка за утврђивање одговорности запосленог који не поштује, не примењује и др. предвиђене прописане мере;
- 12) својим стручним и искуственим знањима доприноси мотивацији запослених у спровођењу мера заштите живота и здравља запослених на раду, надградњи опште културе рада и неговању позитивних колегијалних међуљудских односа;
- 13) и друга права и обавезе у складу са законским прописима и овим Правилником.

б) Непосредни извршиоци послова

Члан 54.

Запослени има право:

- 1) да на одређен начин учествује у процесу процене ризика на пословима и радним задацима које обавља (пружање информација и предлога мера за отклањање/снижење ризика) и да буде упознат са резултатима процене ризика;
- 2) да се пре почетка рада упозна са опасностима, штетностима и мерама безбедности и здравља на раду на пословима и радним задацима које треба да обавља, као и да у току рада затражи неопходна додатна упутства и инструкције за безбедан рад;
- 3) да даје предлоге, примедбе и обавештења руководиоцу/директору или Сараднику БЗР у вези предузимања мера заштите живота и здравља на раду;
- 4) да контролише своје здравље према ризицима послова које обавља на радном месту, у складу са прописима о здравственој заштити;
- 5) да одбије да ради у случајевима:
 - ако му прети непосредна опасност по живот и здравље због тога што нису спроведене прописане мере на пословима/радним задацима које обавља на месту рада, све док се те мере не обезбеде;
 - ако му није обезбеђен предвиђени лекарски преглед за запослене на радним местима/пословима с повећаним ризиком (ако се таква радна места утврде) или ако се лекарским прегледом утврди да не испуњава потребне утврђене здравствене услове;
 - ако у току оспособљавања на одређеним пословима није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање или смањење;
 - дуже од пуног радног времена, односно ноћу, ако би такав рад, према оцени службе медицине рада, могао погоршати његово здравствено стање;
 - ако на средству за рад нису примењене прописане мере;
- 6) да се писменим захтевом обрати свом руководиоцу/директору ради предузимања одређених мера које по његовом мишљењу нису спроведене;
- 7) да поднесе захтев за заштиту својих права надлежној инспекцији рада, ако надлежно одговорно лице, у року од осам дана од дана пријема, не поступи по његовом писменом захтеву из тачке б) овог члана;
- 8) да се обрати надлежној инспекцији рада и да о томе обавести Сарадника БЗР, у случају да се не отклоне опасне или штетне појаве у року од осам дана, о којима је запослени обавестио руководиоца/директора и тиме извршио своју обавезу;
- 9) да предузме одговарајуће мере, у складу са својим знањем и техничким и другим средствима која му стоје на располагању и да напусти место рада, радни процес и радну околину у случају наступања непосредне опасности по сопствени живот и здравље (у овом случају запослени није одговоран за евентуалну штету која настане ЦЕНТРУ);
- 10) на извештај о повреди у случају повреде на раду, као и на друге извештаје у вези са здравственим последицама при обављању послова.

Члан 55.

Запослени има право и обавезу да:

- 1) се теоријски и практично оспособи за безбедан и здрав рад за послове и радне задатке на које се распоређује;
- 2) добије неопходна и потребна упутства за рад и да послове обавља према датим упутствима;
- 3) пре почетка рада изврши неопходне и предвиђене прегледе и контроле исправности опреме за рад којом рукује, помоћних средстава, места рада и радног простора и да их одговорно, наменски и правилно користи;
- 4) о утврђеним и уоченим кваровима и недостацима на опреми за рад или о опасностима и штетностима у радном простору, које могу угрозити безбедност и здравље запослених (а отклањање кварова, недостатака и др. није у његовој надлежности), одмах обавести руководиоца/директора;
- 5) ако су предвиђена, преузме на употребу одређена средства личне заштите, да их наменски користи при обављању послова и да их одржава у уредном стању.

Члан 56.

Запослени има обавезу, дужност да:

- 1) послове и радне задатке обавља на начин којим не угрожава своју безбедност и здравље, нити безбедност и здравље других запослених;
- 2) пре напуштања места рада, средства и опрему за рад као и радни простор остави у стању које неће угрожавати безбедност и здравље других запослених или других лица;
- 3) одмах обавести непосредног руководиоца/директора, односно надлежно и одговорно лице, о свакој појави у радној околини према својим сазнањима, која би могла угрозити безбедност и здравље запослених;
- 4) место рада и радни простор одржава уредним, да сав отпадни и непотребни материјал редовно уклања и одлаже на предвиђено место;
- 5) се подвргне провери да ли је под утицајем алкохола или других средстава зависности, када то захтева овлашћено одговорно лице због оправдане сумње.

Члан 57.

Запослени који не поштује, не примењује или не спроводи мере за личну безбедност и заштиту здравља на раду или за безбедност и заштиту здравља на раду других запослених или других лица, чини повреду радне обавезе.

Запослени је одговоран за поштовање, спровођење и примену мера безбедности и заштите здравља на раду у складу са законским прописима и интерним актима.

IX – ПРЕДСТАВНИК ЗАПОСЛЕНИХ ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

Члан 58.

Запослени имају право да изаберу једног или више представника за безбедност и здравље на раду (у даљем тексту: представник запослених).

Начин избора, начин рада, број представника запослених и друга питања, уређује се колективним уговором, односно споразумом између ЦЕНТРА и представника запослених.

X – НАДЗОР, ОБАВЕЗЕ ПРЕМА ИНСПЕКЦИЈИ РАДА

Члан 59.

Надзор над применом Закона и прописа у области безбедности и заштите здравља запослених на раду, као и мера које су обезбеђене и спроведене, врши инспектор рада у складу са прописима.

Члан 60.

У поступку инспекцијског надзора, инспектор рада има право и дужност да предузима одређене поступке, активности, којима контролише стање безбедности и заштите здравља запослених на раду, а нарочито услове рада, објекте и опрему за рад, опасне материје, средства личне заштите и др.

Члан 61.

Ради обављања инспекцијског надзора ЦСУ КИКИНДА је дужан да омогући инспектору рада:

- улазак у објекте/просторе, радне просторије у свако доба дана кад има запослених на раду;
- одреди најмање једно лице које ће инспектору пружати потребне информације и обавештења, припремити потребну документацију и акте на увид, контролу и др.;
- увид у примењене мере безбедности и заштите здравља запослених на раду (објекти, опрема за рад, и др.), и др.

Члан 62.

Инспектор рада је дужан да изврши надзор одмах након пријаве о свакој смртној, колективној или тешкој повреди на раду, као и о опасној појави која би могла угрозити запослене на раду, односно одмах по пријему захтева или обавештења у вези права запосленог на одбијање рада.

Инспектор рада има право да забрани рад на одређеним пословима, радним местима, радној околини или запосленом у случајевима утврђеним законским прописима, када су угрожени животи и здравље запослених због одређених пропуста или неправилности.

Члан 63.

ЦСУ КИКИНДА је дужан да у року који одреди инспектор рада својим решењем, предузме наложене мере и отклони утврђене недостатке или неправилности, као и да у року од осам дана од истека рока за отклањање, обавести у писаној форми надлежну инспекцију рада о предузетим мерама/извршењу.

XI – ЕВИДЕНЦИЈЕ

Члан 64.

ЦСУ КИКИНДА води и чува потребне одређене евиденције и то о:

- 1) радним местима с повећаним ризиком (ако се утврде актом Процена ризика)
- 2) лекарским прегледима запослених на радним местима с повећаним ризиком
- 3) запосленима оспособљеним за безбедан рад;
- 4) повредама на раду и професионалним обољењима;
- 5) пријавама повреда на раду (тешке, смртне, колективне и повреде због којих запослени није способан за рад више од три узастопна радна дана);
- 6) извршеним проверама и прегледима опреме за рад;
- 7) испитивањима услова радне околине;
- 8) средствима личне заштите која су дата на коришћење запосленима;
- 9) пријавама појава које могу угрозити безбедност и здравље на раду;
- 10) здравственим прегледима запослених;
- 11) и друге евиденције у складу са прописима и потребама.

XII – ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 65.

На питања која се односе на безбедност и заштиту здравља запослених на раду, а нису регулисана овим Правилником, примењиваће се одговарајуће одредбе појединих прописа наведених у члану 1. став 1. овог Правилника.

Члан 66.

Са одредбама овог Правилника упознати све запослене на најпогоднији начин.

Члан 67.

Измене и допуне овог Правилника врше се на начин и према поступку за његово доношење.

Члан 68.

Овај Правилник ступа на снагу даном доношења.

ДИРЕКТОР

Дејан Карановић